

recercat

JORNADA DE CULTURA I RECERCA LOCAL
DELS TERRITORIS DE PARLA CATALANA

- VII edició -

14 i 15 de maig,

Escaldes-Engordany (Andorra)

- Dossier de premsa -

Contacte:

M. Carme Jiménez Fernández

Directora de l'Institut Ramon Muntaner

www.irmu.org // mcarme@irmu.org

Tel. 977401757

667272237

Introducció

L'Institut Ramon Muntaner. Fundació Privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana té com a principals objectius els suport a la recerca i a l'activitat dels centres i instituts d'estudis dels territoris de parla catalana, un important teixit associatiu responsable de la recerca i la dinamització cultural dins l'àmbit local i comarcal, i que han constituït en moments políticament complicats i continua essent un dels principals pilars de la nostra cultura.

En els gairebé vuit anys d'història de l'Institut hem pogut documentar l'existència de més de quatre-centes entitats de Catalunya, les Illes Balears, la Catalunya Nord, l'Alguer, la Franja, el País Valencià, l'Alguer i Andorra, més d'un centenar de les quals formen part de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, Premi Nacional de Patrimoni Cultural 2007 atorgat per la Generalitat de Catalunya, entitat de caire federatiu que forma part del Patronat de l'Institut Ramon Muntaner juntament amb la Generalitat de Catalunya.

La importància d'aquesta xarxa cultural en els respectius territoris, en el món local, comarcal, etc. és cabdal per la dinamització cultural, la recerca, la valoració del patrimoni. Ho és en cada lloc concret i ho és pel conjunt de la cultura catalana. Per això és important i necessari articular dinàmiques de difusió i coneixement del conjunt de la xarxa de centres d'estudis.

És per aquest motiu que l'Institut ha organitzat el RECERCAT. Jornada de Cultura i Recerca local dels Territoris de Parla Catalana amb l'objectiu de posar la recerca local i comarcal a l'abast de tothom i facilitar la comunicació entre entitats de diferents àmbits territorials. Es va decidir vincular aquesta activitat a la Capital de la Cultura Catalana per tal que fos itinerant.

La primera edició a Esparreguera va ser tot un èxit. Van participar una cinquantena d'entitats i més d'un centenar de persones van assistir als diferents actes i van visitar les exposicions. En aquesta edició ens va acompanyar el Sr. Joan Saura que en aquells moments era Conseller de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya. També es va produir un important seguiment per part de la població local (per a més informació veure vídeo a www.irmu.org, clicant al logo del Recercat).

L'any 2006, segona edició, va tenir lloc a Amposta. Allà es van reunir una setantena d'entitats dels diferents territoris de parla catalana i la fira va estar formada per 48 estands. En total van participar en l'activitat més de 250 persones, més el públic assistent. A

Amposta varem comptar amb la visita de qui era en aquells moments Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya el Sr. Ferran Mascarell qui va visitar els diferents estands i va ser l'encarregat del lliurament dels premis.

A Lleida es van superar totes les expectatives. Es van reservar 60 estands que estaven ubicats a la plaça Sant Joan i es van programar tot un conjunt d'activitats complementàries.

A Perpinyà, va continuar creixent amb gairebé vuitanta entitats representades. Vam voler que aquesta edició fos molt més participativa i que els membres dels centres poguessin disposar d'una major llibertat i gaudir de les diferents activitats que van tenir lloc al llarg de la jornada. Per aquest motiu es va pensar la fira com un espai d'exposició i venda, estructurat en àmbits territorials. L'Institut va ser l'encarregat del disseny i muntatge d'aquests àmbits. Els canvis de la IV edició van tenir com a objectiu principal incentivar la participació en aquest RECERCAT a Perpinyà.

El canvi de format va ser molt positiu: per la major participació dels membres de les entitats en les activitats; per un major intercanvi d'informació entre els participants i un millor accés a les publicacions exposades. El lliurament dels premis va comptar amb la presència de l'aleshores Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Joan M. Tresserras i de l'alcalde de Perpinyà, el Sr. Joan-Pau Alduy.

El 2009 a Figueres es va consolidar un nou model amb una gran carpa que acollia tota la fira. Aquesta nova disposició va portar un major nombre de visitants locals i va afavorir el contacte entre els representants de les activitats participants. De nou, el punt de venda va ser tot un èxit. La novetat del 2009 va ser allargar la fira i aprofitar la infraestructura fins el diumenge a les 14 hores. Els resultats de l'edició 2009 es valoren molt positivament.

A Badalona, 2010, hem continuat amb el format de Figueres i hem incrementat considerablement el públic local que tant dissabte com diumenge van visitar la carpa. Els elements que ho han afavorit han estat: la seva ubicació, la difusió als mitjans de comunicació locals, la complicitat amb entitats i associacions de la ciutat que ens acollia. Una bona oferta d'activitats complementàries també va afavorir la presència d'un major nombre de representants de centre d'estudis tant el dissabte com el diumenge.

L'edició d'enguany a Escaldes-Engordany manté el format iniciat a Figueres l'any 2009 i consolida l'espai de mostra d'audiovisuals que varem estrenar el 2010. L'oferta d'activitats és molt variada. Hi haurà la presència de 5 exposicions, dues taules rodones, els premis de

reconeixement Recercat i diferents visites. Aquesta edició suposa arribar el centenar d'entitats participants superant d'aquesta manera amb escreix el nombre de participants d'edicions anteriors. Cal destacar l'important suport rebut en l'organització per la nostra entitat de referència en el territori, la Societat Andorrana de Ciències, i el Comú d'Escaldes-Engordany. No podem deixar de destacar també la col·laboració del Comú de Canillo.

Per concloure podem dir que el balanç d'aquests anys és molt positiu ja que podem dir que estem assolint els dos objectius principals que ens havíem marcat: fer xarxa i facilitar la comunicació entre els centres i difondre la ingent activitat dels centres i instituts d'estudis locals i comarcals. Aquesta Jornada s'ha convertit en el lloc de referència on trobar tota la recerca que s'està realitzant dins l'àmbit local i comarcal, en una diada per a la comunicació entre els centres dels diferents espais territorials de parla catalana i pel reconeixement a la important tasca que des de fa molts anys aquest teixit associatiu ha fet com a dinamitzador del territori.

Per a més informació:

M. Carme Jiménez Fernández

Directora de l'Institut Ramon Muntaner

www.irmu.org // mcarme@irmu.org

Tel. 977401757 - 667272237

CENTRES PARTICIPANTS RECERCAT 2011

1. Àmbit de Recerques del Berguedà
2. Amics de Besalú i el seu comtat
3. Amics de la Seu Vella
4. Amics del Castell de Gelida
5. Arxiu de Tradicions de l'Alguer
6. Arxiu Històric de Roquetes Nou Barris. Centre d'Estudis Populars
7. Arxiu Històric i Centre de Documentació de la Mina
8. Arxiu Històric Fort Pienc
9. Associació Arqueològica de Girona
10. Associació Cultural Artur Bladé i Desumvila
11. Associació Cultural del Matarranya
12. Associació Cultural La Bresca
13. Associació Cultural La Terreta
14. Associació Cultural Lo Llaüt
15. Associació Cultural Lo Lliscó
16. Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines
17. Associació Festa medieval Sant Jordi de Badalona
18. Associació Mirmanda
19. Associació per a la Preservació del Patrimoni Ferroviari i Industrial de Móra la Nova.
20. Ateneu Popular de Calonge
21. Aula d'Artesanies, Tradicions i Ecologia
22. Ceic Alfons el Vell
23. Centre d'Estudis Alcoverencs
24. Centre d'Estudis Argentonins
25. Centre d'estudis Comarcals de Banyoles
26. Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada
27. Centre d'estudis Comarcals del Baix Llobregat
28. Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès
29. Centre d'Estudis Cubellencs
30. Centre d'Estudis d'Altafulla
31. Centre d'Estudis d'Ulldecona
32. Centre d'Estudis de Gavà
33. Centre d'Estudis de l'Hospitalet
34. Centre d'Estudis de la Indumentària Tradicional de les Terres de l'Ebre
35. Centre d'Estudis de Montjuïc
36. Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre

37. Centre d'Estudis del Gaià
38. Centre d'estudis del Priorat
39. Centre d'Estudis Històrics de Terrassa
40. Centre d'Estudis Ignasi Iglésias
41. Centre d'estudis Llacunencs
42. Centre d'Estudis locals d'Alaior
43. Centre d'Estudis Molletans
44. Centre d'Estudis Planers
45. Centre d'Estudis Rapitencs
46. Centre d'Estudis Ribagorçans
47. Centre d'Estudis Rubinencs
48. Grup d'Estudis Sadurninencs
49. Grup de Recerques de Cervelló
50. Centre d'Estudis Sant Cebrià
51. Centre d'Estudis Sant Sadurní de Tavèrnoles-Anserall
52. Centre d'Estudis Selvatans
53. Centre d'Estudis Seniencs
54. Centre d'Estudis Sinibald de Mas
55. Centre d'Estudis Sitgetans
56. Centre d'Estudis Tossencs
57. Centre d'Estudis Trobadorescos
58. Centre de Lectura de Reus
59. Centre de Recerques del Pla d'Urgell "Mascançà"
60. Centre Picasso d'Horta
61. Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
62. Ecomuseu de les Valls d'Àneu
63. Ecomuseu dels Ports
64. Esbart Català de Dansaires
65. Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana
66. Fundació Arnau Mir de Tost
67. Fundació Bosch i Cardellach
68. Fundació del Món Rural
69. Fundació El Solà
70. Fundació Jacint Verdaguer
71. Grup d'Estudis Cubellencs
72. Grup d'Estudis d'Esplugues
73. Grup de Recerca de Cerdanya

74. Grup de Recerques històriques Sant Pere de Riudebitlles
75. Guiametans per l'Ateneu
76. Institut d'Estudis Aranesi
77. Institut d'Estudis Baleàrics
78. Institut d'Estudis Ceretans
79. Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell
80. Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta
81. Institut d'Estudis de la Vall d'Albaida
82. Institut d'Estudis del Baix Empordà
83. Institut d'Estudis Eivissencs
84. Institut d'Estudis Empordanesos
85. Institut d'Estudis Gironins
86. Institut d'Estudis Ilerdencs
87. Institut d'estudis Món Juïc
88. Institut d'Estudis Penedesencs
89. Institut d'Estudis Vallencs
90. Institut Menorquí d'Estudis
91. IPEC
92. Institut Ramon Berenguer IV
93. L'Arboç Activa't
94. Lo Riu Ass. per l'estudi del patrimoni arqueològic i històric de les T. E.
95. Museu Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres
96. Museu Marítim de Barcelona
97. No Jubilem la Memòria
98. Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca
99. Patronat Francesc Eiximeinis
100. Societat Andorrana de Ciències
101. Societat Cultural Urgel·litana
102. Taller d'Història de Gràcia
103. Tot Història. Associació Cultural

Han participat en els premis presentant o recolzant candidatures:

Editorial Barcino

Fundació Carulla

Fundació Francesc Pujols

Editorial Posternil

Museu de la Vida rural

Fundació Pere Corominas

Fundació Palau

Societat Narcís Oller de Valls

Pirineufòrum

Revista Martinet de Sant Martí Sarroca

La Vaca Cega

PROGRAMA

Durant els dos dies, a la **Plaça Coprínceps** estarà ubicada **una carpa** amb l'exposició de totes les publicacions i materials de difusió dels centres d'estudis participants. Hi haurà una àmplia representació de la cultura feta des del territori. Al mateix recinte de la fira hi haurà un espai on es **projectaran** diferents **audiovisuals** realitzats o en què han participat els centres i els instituts d'estudis locals i comarcals.

Paral·lelament, **dissabte, 14 maig**, a la sala d'actes del Comú d'Escaldes, es realitzaran diferents presentacions, taules rodones i es lliuraran els Premis RECERCAT

- 11h. **“El paper del món agrari dins l'economia”**. Conversa entre el Sr. Miquel Font, president de l'Associació de Pagesos i Ramaders d'Andorra i el Sr. Pep Riera, ex-secretari general de la Unió de Pagesos.

- 11.45 – 13.00h **Taula rodona: “Els recursos energètics i el Pirineu”**. Hi intervindran: el Sr. Carles Riba, president del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat i membre del patronat de l'Institut Ramon Muntaner, el Sr. Arcadi Castilló, exdirector de l'Institut per al Desenvolupament de l'Alt Pirineu i l'Aran (IDAPA), la Sra. Eva Perisé, directora del Museu Hidroelèctric de Capdella i el Sr. Albert Moles, Director General de FEDA. Modera: Àngels Mach, presidenta de la Societat Andorrana de Ciències.

- 13.30h. Es lliuraran els **Premis RECERCAT** com a reconeixement a la tasca d'una entitat i a una persona, vinculada a un centre d'estudis.
 - **Guardonats 2011:**
 - **ENTITAT: Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca**
 - **PERSONA: Mossèn Benigne Marquès**

Així mateix, durant les jornades es podran visitar 5 exposicions a la Sala Prat del Roure:

- **“Cabassos barata pataques”**. L'objecte de l'exposició és analitzar l'intercanvi, un tret de les societats preindustrials que encara és present en l'imaginari d'una bona part de la població. Comissariada pel Centre d'Estudis Lo Lliscó de Mas de Barberans i produïda per l'Ajuntament de Mas de Barberans i l'Institut Ramon Muntaner.

- **“40 anys de moviments veïnals a l’Hospitalet”**. Se centra en la recuperació de la història de les associacions de veïns per tal de mostrar el paper reivindicatiu i de lluita que van portar a terme en els primers anys de la democràcia, així com el seu paper d’oposició al règim franquista. Realitzada pel Centre d’Estudis de l’Hospitalet.
 - **“Fem memòria del pantà”**. Tracta diversos aspectes de la construcció i el funcionament de la presa i de la central hidroelèctrica d’Oliana. Coordinada des del Consorci Ruta dels Oficis d’Ahir, amb la participació dels ajuntaments de Coll de Nargó, Fígols i Alinyà, Oliana, Organyà i Peramola, així com del Consell Comarcal de la Seu d’Urgell.
 - **“La Vall del Madriu”**.
L’any 2004, la Unesco va declarar la vall del Madriu-Perafita-Claror Patrimoni Mundial en la categoria de Paisatge cultural. Comissió Nacional Andorrana per a la Unesco.
 - **“UdArt Poesia”**.
Coordinada per la Universitat d’Andorra, conté un recull de l’activitat poètica d’Andorra, Alt Urgell i Cerdanya, provinent del fons d’Àgora Cultural.
- L’exposició **“El món agrari a les terres de parla catalana”** serà al Santuari de Meritxell (Canillo) entre el 3 i el 29 de maig de 2011. S’ha programat una visita a l’exposició per als participants en el Recercat el dissabte 14 a les 22.30 hores. L’exposició pretén fer una mirada retrospectiva sobre l’activitat agrària des de finals del segle XIX fins al present, deixant la porta oberta a les perspectives de futur. Una visió feta transversalment lligant cultura, recerca i difusió, amb territori, pagesia, producció agrària i consum alimentari. Aquest projecte ha estat realitzat per la Coordinadora de Centres d’Estudis de Parla Catalana, l’Institut Ramon Muntaner i la Fundació del Món Rural, estructurat a partir d’una extensa participació social, amb la voluntat de difondre coneixement sobre l’activitat agrària i generar reflexió, debat i relació entre el sector agrari i la societat actuals. Es complementa amb objectes del fons Prujà del Comú de Canillo

PREMIS RECERCAT

Els guardonats amb el premi Recercat 2011 han estat:

- **El Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca**
- **Mossèn Benigne Marquès Sala**

PATRONAT D'ESTUDIS HISTÒRICS D'OLOI I COMARCA

El Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca va ser fundat el 1933 per l'Ajuntament olotí amb el nom de "Patronat d'Estudis Històrics Olotins" amb la finalitat d'estimular la investigació i la difusió històrica i cultural en el marc d'un floriment d'institucions similars arreu del país els anys 30. El Patronat és el degà dels centres d'estudis de la regió de Girona, si bé ha passat per diferents moments de vitalitat i de crisi, reflex del context històric i cultural i de les dinàmiques internes pròpies de les entitats culturals.

En l'actualitat, el Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca impulsa de manera regular: la publicació dels Annals del Patronat amb caràcter de miscel·lània oberta a les diferents branques de la investigació humanística i l'organització dels Premis Salvador Reixach a Treballs de Recerca d'alumnes de Batxillerat, amb dues modalitats, una de caràcter científicotècnic i una altra de caràcter territorial i d'àmbit comarcal, conjuntament amb els Amics de Santa Pau i els Ajuntaments d'Olot i Santa Pau.

El Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i comarca ha format part des dels orígens del Patronat Francesc Eiximenis, forma part dels centres adherits a la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i ha participat en alguns dels projectes de l'Institut Ramon Muntaner.

No volem deixar de tenir un record per al Sr. Jordi Pujiula, president els darrers anys de l'entitat, i que va morir recentment.

MOSSÈN BENIGNE MARQUÈS SALA

Benigne Marquès Sala va néixer a Oliana l'any 1940. És Prevere i Historiadors.

Estudià al seminari de la Seu d'Urgell i s'ordenà el 1963. Amplià estudis de dret canònic a la Universitat Pontifícia de Salamanca i d'arxivística a l'Escola d'Arxivística del Vaticà. Ha tingut càrrecs parroquials a Andorra la Vella, Oliana, Alàs i a Coll de Nargó. És canonge des de 1985.

És arxiver Diocesà i Capitular d'Urgell des de 1974, càrrecs que segueix exercint en l'actualitat.

És soci fundador de la Societat Cultural Urgel·litana i secretari de la prestigiosa revista erudita *Urgellia*, on ha publicat importants articles d'investigació sobre l'època antiga del Bisbat, amb

notables descobertes de documentació inèdita. Destaca el seu paper com a editor incansable i coordinador dels continguts de la publicació des del seu inici l'any 1978 fins a l'actualitat.

Col·labora de manera continuada des dels seus inicis l'any 1972 en la revista diocesana *Església d'Urgell*, amb la publicació d'abundants articles de divulgació històrica.

Ha participat en l'edició de *l'Episcopologi d'Urgell*, en l'edició de diverses miscel·lànies i en diversos congressos culturals i d'història medieval, i en els *Quaderns d'Estudis Andorrans*. Recentment ha coordinat el llibre *Sant Ermengol, història, art, culte i devocions*, publicat coincidint amb el mil·lenari de l'episcopat de Sant Ermengol.

Ha escrit sobre diversos temes relacionats amb el Bisbat d'Urgell, sobretot situats en l'alta edat mitjana. Les seves aportacions sobre personatges i fets d'aquest moment representen un punt d'inflexió en els estudis sobre l'edat mitjana de tot el Pirineu català i Andorra.

La part més rellevant de la seva obra és l'edició de fonts documentals d'èpoques diverses, totes pertanyents als fons de l'Arxiu Capitular d'Urgell. Aquesta tasca ha posat a disposició dels investigadors un ampli conjunt de materials imprescindibles per a l'estudi dels nostres territoris. Destaca l'elaboració dels catàlegs de fons notariais i de manuscrits jurídics de l'Arxiu i la Biblioteca Capitular, així com l'edició exhaustiva d'un considerable volum de pergamins d'orígens diversos.

Ha estat proposat per un important nombre d'entitats culturals i ajuntaments i els mèrits destacats han estat: la seva tasca incansable de recerca en el camp dels arxius i la seva difusió i publicació, per la seva bona disposició a col·laborar amb els centres d'estudis. És un referent dins de la recerca històrica i el servei d'arxius pels tots els territoris que abarca el Bisbat d'Urgell, el més extens territorialment.

Participen en el lliurament dels premis:

-El Sr. Josep Santesmasas, President de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i vicepresident segon de l'Institut Ramon Muntaner.

EL Sr. Lluís Puig, Director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, en representació del Govern de la Generalitat i president de l'Institut Ramon Muntaner,

I Sr. Pere Moles, Conseller menor del Comú d'Escaldes-Engordany i president del Comitè de Treball de l'organització Capital de la Cultura Catalana Escaldes-Engordany 2011, l'obsequi d'Escaldes.

